Gemma Camps
MANRESA

■ Càritas a Manresa va seguir l'any passat a través dels seus 18 projectes a 1.006 persones (86 més que el 2019). Si aquest creixement no convida a l'optimisme, una dada encara més preocupant de les que recull la memòria de l'entitat del 2020 és la que té a veure amb la situació habitacional d'aquestes persones. El 76%, 764 de 1006 o, el que és el mateix, tres de cada quatre, no tenien una llar assegurada. O vivien temporalment a casa d'un familiar, d'un amic o d'un conegut; o estaven ocupant un immoble, algunes de les quals pendents d'una notificació legal de desnonament, o estaven en un servei o en un centre amb una allotjament temporal.

Ja fa temps que les entitats del tercer sector alerten que el de l'habitatge s'està convertint en un problema cada vegada més generalitzat entre les persones que atenen. Càritas no n'és cap excepció. Si el 2018 els usuaris en situacions habitacionals insegures van representar el 65% i el 2019, el 69%, l'any passat es van disparar fins al 76%. A la memòria, en l'apartat que analitza els efectes que va tenir la covid-19 en la vida de les persones a les quals fa seguiment, hi destaca precisament, que hi ha «més dificultat per accedir a un habitatge digne».

Masoveria urbana

Una de les eines de Càritas a Manresa per aportar solucions en aquest àmbit és la iniciativa de la masoveria urbana, que consisteix a fer habitables pisos que necessiten petits arranjaments i posar-los a disposició de persones sense llar en règim de lloguer social. Des del 2015 ja se n'han recuperat 17, tot i que l'any passat, fruit de la pandèmia, és un projecte que va quedar aturat. Fina Farrés, directora de l'entitat, informa que de cara a aquest 2021 la intenció és afegir-hi quatre pisos més, dos de particulars i dos dels 40 que cedirà la Sareb a l'Ajuntament. «Hem presentat el projecte i s'ha de signar el conveni amb l'Ajuntament, que hi destina una partida de 30.000 euros entre aquest any i el vinent».

Càritas també té quatre pisos cedits per persones o entitats per fer acollides temporals a famílies o a persones que puguin compartir pis. El 2020 hi van participar 22 persones. Dues s'hi van afegir i dues es van donar de baixa perquè van trobar un altre lloc on viure.

Per a Farrés és bàsic que «les administracions continguin els desnonaments» de les persones en situació de vulnerabilitat, que s'han aturat i que es tornaran a activar quan s'acabi la moratòria del Govern estatal, de cara a l'agost. «Sinó hi haurà un allau», alerta.

El de la masoveria urbana no és

El 76% de persones ateses per Càritas l'any 2020 no tenien garantida una llar

► El problema de l'habitatge a Manresa creix un 7 % respecte a la memòria anterior de l'entitat ► També augmenten les persones en situació irregular

En primer terme, Farrés i López, amb la Hanna, la Sonia, la Fatima i la Rokhaya

l'únic projecte que ha trastocat la pandèmia. Farrés i Sandra López, treballadora de l'entitat, recorden que es va haver de recuperar per força l'acollida individual, tot i que a partir del 2019 es va voler fer una aposta important per la grupal per arribar a més usuaris. El 2020, però, només es va poder fer els mesos de gener, febrer, març i desembre. També hi va haver un treball intens d'acompanyament telemàtic, «perquè qualsevol ajuda s'havia de demanar telemàticament» i, durant els mesos de confinament, «molta atenció telefònica».

La botiga de roba de segona mà Moda-Re, a la carretera de Vic, va haver tancar i es va tornar a obrir, però mentre que l'any passat, malgrat la pandèmia, els resultats van ser força equilibrats amb el previst, enguany ho ha fet amb menys embranzida de la desitjada. Farrés recorda que és una botiga que s'adreça al públic en general amb un retorn social molt important. Per una banda, dona feina a persones que la necessiten, recicla roba a la planta que hi ha a Sant Esteve Sesrovires i, alhora, s'hi deriven persones que necessiten roba que, amb uns vals, en poden obtenir allà.

Més voluntaris i més ajudes

El 2020, la pandèmia també va tenir efectes pel que fa als voluntaris (167 en total, 13 més que l'any anterior). Els més grans «van haver de fer un pas enrere», comenta Farrés, i van haver de tibar dels més joves. En concret, El Cosidor, on bàsicament hi ha voluntaris grans, es va desactivar i el programa d'alfabetització es va fer amb la incorporació de voluntariat jove amb grups més reduïts. «S'ha pogut fer bé i estem contents de no haver-ho parat perquè per a moltes les persones que queden tancades a casa és el seu únic punt de relació amb l'exterior o amb altres persones». Destaca, alhora, que les ajudes van augmentar malgrat la situació d'incertesa.

De 78 donants el 2019 es va passar a 94 el 2020. «És una de les necessitats bàsiques de Càritas: que els fons puguin ser cada vegada més de socis i de donants per no dependre tant de les administracions», apunta Farrés. Actualment, un 60% del pressupost prové de fonts privades i un 40% de fonts públiques. El canvi de xip pel que fa al tema dels ingressos ja es va viure fa anys a nivell de la filosofia de treball. Va consistir en fer el salt de l'assistencialisme de tota la vida a acompanyar la persona en la seva promoció.

Pel que fa al còmput final entre les despeses i els ingressos, les notícies també són bones. Mentre que el 2019 es va tancar amb números negatius (-46.126,84 euros), el 2020 van ser positius (5.454,25 euros).

Un 65% en situació irregular

Per contra, al costat de la de l'habitatge, una altra dada que va aug-

Etapa de revisió dels projectes per identificar prioritats

► Càritas ha anat activant de mica en mica els programes que va aturar per la pandèmia, entre els quals el d'orientació laboral i el d'acompanyament a les persones per a la recerca de feina a partir de la recerca de feina a partir de les ofertes que rep d'empreses o de famílies per fer treball a la llar. Per donar-hi resposta disposa del curs Fita de cures de les persones i de la llar, que en l'última edició van fer 12 persones. Farrés explica que, en paral·lel, «estem treballant el tema de revisar els nostres projectes per actualitzar-nos tenint en compte el moment que vivim i per buscar quines són les prioritats, que van acompanyades d'un pla diocesà a tres anys vista».

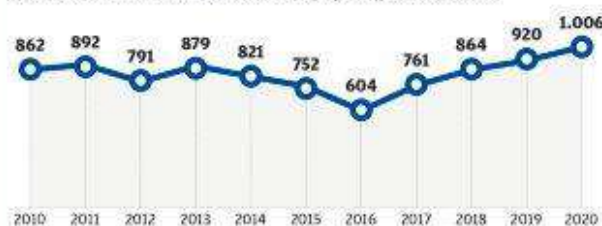
mentar d'un any a l'altre de manera preocupant va ser la corresponent a la situació administrativa dels atesos. De les 1.006 persones seguides l'anypassat, només 352 tenien la situació regularitzada. En situació irregular, del 54% del 2019 es va passar al 65% el 2020. Revertir-ho és un dels objectius de la línia ACOL del Programa Treball i Formació de la Generalitat. Gràcies a aquest programa, a través de Càritas, la primavera passada van començar a treballar 17 persones, que van poder regularitzar la seva situació administrativa. Farrés apunta que seria bo que, «a banda d'un projecte de la Generalitat, també fos municipal. Tenim l'experiència de l'Ajuntament de Vic que ho ha fet. Estaria molt bé que el de Manresa també hi destinés fons propis per ajudar a la regularització de persones en diferents àmbits de treball».

De fet, creu que l'Ajuntament «s'hauria d'implicar més en ajudar les entitats socials que són un bé per a la ciutadania. Que el suport que ens donen no sigui només que ens valoren sinó que es noti també en les partides pressupostàries». Recorda que Càritas continua sent la porta on truquen les persones que no tenen documentació per rebre ajuda. «Al nostre programa d'acollida fa molts anys que tenim 18.000 euros i això és clarament insuficient. Som una entitat que aporta un pressupost de 500.000 euros a la ciutat i reben els 30.000 de la masoveria, els 18.000 de l'acollida i l'ajuda per al curs de polivalència agrària».

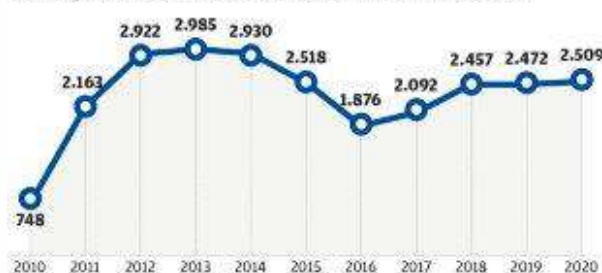
El 2020, Càritas va fer 2.509 accions d'acollida per donar ajuda, informació o roba usada a les persones que s'hi van adreçar.

EL RESUM DEL 2020

PERSONES EN SEGUIMENT (entre els 18 projectes que ofereix Càritas)

ACCIONS D'ACOLLIDA (persones que s'hi han adreçat per demanar ajuda, informació o roba de segona mà, una mateixa persona pot haver participat en més d'una acció)

SITUACIONS SOCIALS

36%

FAMÍLIES AMB FILLS

65%

DONES

35%

HOMES

66%

EN EDATS DE 30 I 64 ANYS

16%

MENORS DE 16 ANYS

74%

PROCEDENTS D'ÀFRICA

65%

SITUACIÓ ADMINISTRATIVA IRREGULAR

54%

EN SITUACIÓ D'ATUR

76%

EN SITUACIONS HABITACIONALS INSEGURES*

(*) Viure temporalment en un servei o a la casa d'un familiar o conegut; ocupar un immoble.

PARTICIPANTS ALS PROGRAMES

569 ACCOLLIDA I ACOMPANYAMENT SOCIAL

375 INCLUSIÓ SOCIAL

245 ACOMPANYAMENT SOCIOLABORAL

22 ACCÉS A L'HABITATGE

ESTRUCTURA

206 SOCS

94 DONANTS

55 TREBALL EN XARXA AMB ALTRES ORGANISMES

51 COL·LABORACIONS AMB EMPRESES I INSTITUCIONS

PERSONAL

167 PERSONES VOLUNTÀRIES

70% DONES

30% HOMES

24 PERSONES CONTRACTADES

66% DONES

33% HOMES

11 jornades laborals

18.881 hores de dedicació

DADES ECONÒMIQUES

DESPESES
-449.364,17 €

INGRESSOS
454.818,42 €

RESULTAT
5.454,25 €

Foto: Càritas Arxiprestal de Manresa

INFOGRAFIA / REGIÓ7

Sonia Mendoza

PARTICIPA A L'ESPAI MARITXU

«D'ençà que vaig arribar a Càritas em vaig sentir acollida»

■ Sonia Mendoza (Veneçuela, 69 anys) va deixar el seu país per acompanyar el seu fill amb la idea que seria temporal. «No em vaig acomiadar ni tan sols dels meus familiars, però no hi vaig poder tornar perquè la situació allà cada cop era pitjor». Assegura que «la meua ànima continua allà». Viu a Manresa des del 2018. «D'ençà que vaig arribar a Càritas em vaig sentir acollida. No em vaig sentir estrangera. Tot el personal amb el qual he tingut l'honor de compartir el temps m'ha ajudat molt. En tots els aspectes». Hi va rebre ajuda alimentària i des del 2019 assisteix a l'Espai Maritxu, «on es realitzen moltes activitats incloent-hi la part de manualitats. M'hi sento molt bé. No hi ha diferències ni de races ni d'idiomes. Crec que l'amor és el que ens uneix i la bona disposició de totes de voler estar en aquest espai».

Rokhaya Cisse

HA FET LES FORMACIONS FITA I ACOL

«De com estava abans a comestic ara he fet un gran canvi»

■ Rokhaya Cisse (Senegal, 39 anys) va arribar a Manresa l'octubre del 2016 amb dos fills de 13 i 9 anys. «El mes següent ho va fer el meu marit amb el meu fill gran, que ara té 16 anys». A Càritas hi van arribar a través d'un amic seu. La senegalesa, que parla molt bé el català, destaca que «sempre han estat al meu costat. Fa tres anys que visc en un pis seu d'acollida i aquest any he pogut entrar en un programa d'ACOL per seguir la meua inserció sociolaboral». Fa d'administrativa a Càritas i treballa a la recepció de la seu al carrer del Joc de la Pilota. És un programa d'un any que dona dret a dos anys més de permís de residència i de treball. «De com estava abans a comestic ara he fet un gran canvi. Tinc moltes ganes de treballar amb Càritas. Estic molt contenta de fer aquesta feina». Anteriorment, també va fer la formació de Fita.

Fatima Moumen

VA FER LA FORMACIÓ FITA

«M'han fet un contracte i he pogut aconseguir els papers»

■ Fatima Moumen (Marroc, 35 anys) va arribar a Manresa el 2017 com a turista i «com que em va agradar vaig quedar-m'hi. No trobava feina i una amiga em va acompanyar a Càritas, on l'han ajudat a aprendre català. El 2019 hi va fer el curs Fita i «m'han trobat una feina amb una família. Fa dos anys que hi soc i hi estic bé, m'han fet un contracte i he pogut aconseguir els papers. La formació m'ha servit molt».

Hanna Benchouifa

FA EL CURS D'ALFABETITZACIÓ

«M'ajuden a aprendre com funciona tot, no vaig anar a escola»

■ Hanna Benchouifa (Marroc, 37 anys) es va instal·lar a Manresa amb el marit i dos nens. Ja hi tenia família, que és la que els va portar a Càritas. El seu marit va entrar al curs Activa't a l'Hort i ella fa dos anys que forma part del programa d'alfabetització. «M'ajuden a aprendre com funciona tot. Al Marroc no vaig anar a escola», explica. El seu marit ha aconseguit els papers «gràcies a Càritas. Està fent de paleta».